

Materiał ćwiczeniowy dla nauczycieli języka polskiego. Argumentacja w wypracowaniu maturalnym

Wypracowanie zamieszczone w materiale zostało napisane przez ucznia na temat egzaminacyjny opublikowany w [Informatorze o egzaminie maturalnym z języka polskiego jako przedmiotu obowiązkowego \(część ustna oraz część pisemna na poziomie podstawowym\) od roku szkolnego 2022/2023](#).

Wypracowanie zostało ocenione we wszystkich kryteriach.

Temat

Jaki wpływ na sposób widzenia świata przez człowieka mają czasy, w których on żyje?

W pracy odwołaj się do:

- wybranej lektury obowiązkowej – utworu epickiego albo dramatycznego
- innego utworu literackiego – może to być również utwór poetycki
- wybranych kontekstów.

_____	70	czy polityczne, a także przez filozofię. Nie wiadomo jeszcze, jak	_____
_____	71	przez przyszłe pokolenia zostaną ocenione nasze czasy, na	_____
_____	72	pewno jednak będą one miały znaczący wpływ na kulturę.	_____
			[600 wyrazów]

1.	Spełnienie formalnych warunków polecenia	1	0
----	--	---	---

Uzasadnienie oceny:

Wypracowanie spełnia formalne warunki polecenia:

- nie zawiera błędu kardynalnego
- znajduje się w nim odwołanie do lektury obowiązkowej (*Lalki* Bolesława Prusa i *Przedwiośnia* Stefana Żeromskiego)
- w całości dotyczy problemu wskazanego w poleceniu
- jest wypowiedzią argumentacyjną.

2.	Kompetencje literackie i kulturowe	0 – 1 – 2 – 3 – 4 – 5 – 6 – 7 – 8 – 9 – 10 – 11 – 12 – 13 – 14 – 15 – 16	liczba błędów rzeczowych	Ogółem KLiK
			0	15

Uzasadnienie oceny:

We wstępie zdający sformułował tezę: *To, co dzieje się dookoła nas ma wpływ na to, jak myślimy, o czym marzymy, jakie stawiamy sobie cele.*

W rozwinięciu zdający podał trzy argumenty i każdy z nich poparł przykładem z literatury.

- Argument 1.
Filozofia epoki wpływa na postawy ludzi.
 - ✓ Funkcjonalne wykorzystanie *Pieśni IX* Jana Kochanowskiego – zdający wykazał związek między specyfiką renesansu a twórczością Jana Kochanowskiego.
 - ✓ Funkcjonalne wykorzystanie kontekstu filozoficznego – zdający wyjaśnił założenia filozofii stoicyzmu i pokazał ich realizację w *Pieśni IX*.
- Argument 2.
Historia pokazuje, że w każdej epoce dokonywano jakichś ważnych odkryć lub wynalazków, które wpływały na życie codzienne. Czasem wiązało się to z przemianami społecznymi.
 - ✓ Częściowo funkcjonalne wykorzystanie *Lalki* Bolesława Prusa – zdający nie przytoczył takich wątków tej powieści, które potwierdziłyby, że ludzka potrzeba unowocześniania świata poprzez wynalazki może wynikać ze specyfiki epoki, z przemian społecznych; zdający ogólnikowo wykazał wpływ czasów, w których przyszło żyć Wokulskiemu na podejmowane przez niego działania.
 - ✓ Kontekst historycznoliteracki nie został funkcjonalnie wykorzystany – zdający posługuje się terminem ‘pozytywista’, ale nie wyjaśnia jego związku z argumentacją. To zdanie wydaje się luźno powiązane z tokiem argumentacyjnym.

- Argument 3.
Okoliczności historyczne prowokują człowieka do określonych postaw i działań.
 - ✓ Funkcjonalne wykorzystanie *Przedwiośnia* Stefana Żeromskiego – zdający nie tylko opisał wątki ważne z perspektywy polecenia (spokojne życie Cezarego przed rewolucją, stosunek Cezarego do rewolucji, zmiana postawy bohatera), lecz także pokazał ich powiązanie z tokiem argumentacji.

Ponieważ zdający napisał w wypracowaniu o trzech utworach literackich o różnym stopniu funkcjonalności, do oceny stopnia funkcjonalności – zgodnie z pkt 4. w *Wyjaśnieniach* do kryterium 2. (KLiK) – wzięto pod uwagę dwa utwory wykorzystane w sposób najbardziej funkcjonalny, tj. *Przedwiośnie* jako lekturę obowiązkową oraz *Pieśń IX* jako inny utwór literacki. Postawa Wokulskiego została przytoczona w wypracowaniu jako przykład mający potwierdzić argumentację. Zdający oparł jednak dowodzenie na ogólnikach z lektury, dlatego *Lalki* nie można potraktować nawet jako funkcjonalnie wykorzystany kontekst literacki.

Argumentacja jest zadowalająca.

3. Kompozycja wypowiedzi

3a	Struktura wypowiedzi	3		2		1		0	
		A	B	D	C	E	F	G	

Uzasadnienie oceny:

Praca jest zorganizowana problemowo. W kolejnych akapitach ukazano nowe aspekty omawiania wpływu czasów na bohaterów literackich.

3b	Spójność wypowiedzi	3		2		1		0	

1
liczba bł. w spójności

Uzasadnienie oceny:

Praca jest spójna zarówno wewnątrz akapitów, jak i między nimi, zawiera 1 zaburzenie w spójności.

3c	Styl wypowiedzi	1		0	

Uzasadnienie oceny:

Styl adekwatny do sytuacji komunikacyjnej, jednorodny.

4. Język wypowiedzi

4a	Zakres i poprawność środków językowych	7		6			5			4			3			2			1			0						6
		1 A	1 B	2 A	1 C	2 B	3 A	1 D	2 C	3 B	1 E	2 D	3 C	1 F	2 E	3 D	1 G	2 F	3 E	1 H	2 G	2 H	3 F	3 G	3 H	liczba błędów językowych		

Uzasadnienie oceny:

Zakres środków językowych jest szeroki. W wypracowaniu można wskazać cztery różne struktury składniowe: zdanie pojedyncze, złożone, wielokrotnie złożone, stronę bierną (zaznaczono je żółtym kolorem), a słownictwo jest precyzyjne i synonimiczne (w pracy są jedynie 3 błędy stylistyczne polegające na powtórzeniach wyrazów). Uczeń popełnił 6 błędów językowych, co skutkowało przyznaniem 5 pkt w tym kryterium.

Poza błędami stylistycznymi w wypracowaniu występują głównie błędy składniowe, np. błąd w linijce 42. wynikający z nieznamomości wymagań składniowych rzeczownika *okazja* (właściwy schemat składniowy to: *okazja do czego*).

4b	Poprawność ortograficzna	2	1	0	0
					liczba bł. ort.

4c	Poprawność interpunkcyjna	2	1	0	1
					liczba bł. int.

Łączna liczba punktów: 32